

POSTANOWIENIE

Dnia 5 grudnia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Strusińska-Żukowska

w sprawie z powództwa S. M.

przeciwko Urzędowi Miejskiemu w B.

o nagrodę jubileuszową,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 5 grudnia 2018 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w K.

z dnia 9 listopada 2017 r., sygn. akt IV Pa (...),

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2. zasądza od powódki na rzecz strony pozwanej kwotę 1350 (jeden tysiąc trzysta pięćdziesiąt) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w S. wyrokiem z dnia 21 kwietnia 2016 r. oddalił powództwo o zapłatę nagrody jubileuszowej wraz z odsetkami, wniesione przez S. M. przeciwko Urzędowi Miejskiemu w B. i nie obciążył powódki kosztami zastępstwa procesowego.

Wyrokiem z dnia 9 listopada 2017 r. Sąd Okręgowy w K. w pkt I oddalił apelację od powyższego wyroku; w pkt II nie obciążył powódki kosztami procesu strony pozwanej w postępowaniu apelacyjnym.

W skardze kasacyjnej od powyższego wyroku powódka zarzuciła naruszenie prawa materialnego, tj. art. 8 k.p., przez jego niewłaściwe zastosowanie polegające

na przyjęciu przez Sąd, że oddalenie powództwa nie sprzeciwia się zasadom współżycia społecznego, podczas gdy z okoliczności sprawy wynikających ze zgromadzonego w toku postępowania materiału dowodowego wynika, iż oddalenie powództwa w niniejszej sprawie stanowiło naruszenie zasad współżycia społecznego, takich jak poczucie sprawiedliwości, ochrona pracownika jako słabszej strony stosunku pracy oraz poczucie stałości przysługujących uprawnień i stałości prawa.

Mając na uwadze powyższe, skarżąca wniosła o uchylenie i zmianę zaskarżonego wyroku przez zasądzenie na rzecz powódki od pozwanego kwoty 16.435,20 zł tytułem nagrody jubileuszowej za 45 lat pracy wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 30 marca 2013 r. oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki zwrotu kosztów postępowania przed Sądem Najwyższym, ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powódka oparła na potrzebie wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości, a mianowicie zawartej w art. 8 k.p. (oraz w art. 5 k.c.) klauzuli generalnej zasad współżycia społecznego, której stosowanie jest materią, która budzi wiele wątpliwości i rozbieżności interpretacyjne, bowiem sformułowanie to jest nieostre, a nadto w swoisty sposób odnosi się do wartości, które w każdym środowisku są nieco inne, przy czym różnice te występują zarówno ze względu na region, wykonywany zawód, czy wiek członków danej grupy społecznej.

Skarżąca podkreśliła ponadto fakt, iż dotychczas nie było przedmiotem oceny Sądu Najwyższego, czy działanie prowadzące do utraty zaufania do stabilności prawa oraz stabilności nabytych uprawnień pracowniczych jest na tyle istotną zasadą, że mieści się w otwartym katalogu zasad współżycia społecznego zawartym w art. 8 k.p. oraz art. 5 k.c.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną strona pozwana wniosła o odmowę jej przyjęcia do rozpoznania, względnie jej nieuwzględnienie oraz o zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wykazania, że określony przepis prawa, będący źródłem poważnych wątpliwości interpretacyjnych, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych. Wątpliwości te i rozbieżności należy przytoczyć, przedstawiając ich doktrynalne lub orzecznicze źródła (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08; czy z dnia 18 lutego 2015 r., II CSK 428/14, LEX nr 424365 i 1652383). Konieczne jest wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, a także przedstawienie własnej propozycji interpretacyjnej (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 grudnia 2007 r., I PK 233/07, OSNP 2009 nr 3-4, poz. 43). Powołanie się na rozbieżności w orzecznictwie wymaga ponadto przytoczenia i poddania analizie rozbieżnych orzeczeń sądów w celu wykazania, że rozbieżności te mają swoje źródło w różnej wykładni przepisu, bądź też przedstawienia argumentów wskazujących, że wykładnia przeprowadzona przez sąd drugiej instancji sprzeczna jest z jednolitym stanowiskiem doktryny lub orzecznictwa Sądu Najwyższego. Ponadto, ze względu na publicznoprawne funkcje skargi kasacyjnej, skarżący powinien wykazać celowość dokonania wykładni konkretnego przepisu przez Sąd Najwyższy ze względu na potrzeby praktyki sądowej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 grudnia 2012 r., III SK 29/12, LEX nr 1238124).

Sposób stosowania konstrukcji nadużycia prawa podmiotowego z założenia ma charakter elastyczny, pozostawiając znaczny margines swobody w ocenie, czy

dane zachowanie pozostaje w granicach prawa podmiotowego, czy też stanowi jego nadużycie. Celowi temu służy oparcie art. 8 k.p. o klauzulę generalną, odsyłającą do zasad współżycia społecznego - której treść wymaga każdorazowo doprecyzowania na gruncie konkretnej sprawy. Z tego powodu możliwość tworzenia przez Sąd Najwyższy ogólnych i uniwersalnych standardów interpretacyjnych jest w tym zakresie w poważnym stopniu ograniczona. Argumentacja skarżącej nie przekonuje, by sytuacja taka miała miejsce w rozpoznawanej sprawie. W znacznej mierze polega bowiem na sformułowaniu kilku ogólnych wniosków. Zarazem, kwestie mieszczące się w granicach stosowania art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., mimo swojego abstrakcyjnego charakteru, muszą pozostawać w związku z problemami poruszonymi w dotychczasowym toku postępowania - z oczywistych względów jedynie wówczas będą one mogły zostać wyjaśnione w ramach rozpoznania środka zaskarżenia, jakim jest skarga kasacyjna. Wywód ten nie wskazuje jednak na rzeczywistą potrzebę wyjaśnienia podnoszonych wątpliwości w kontekście wniesionej skargi kasacyjnej. Ze względu na czysto teoretyczny charakter tych problemów, trudno wskazać także bezpośredni związek pomiędzy nimi, a motywami przedstawionymi w uzasadnieniu zaskarżonego rozstrzygnięcia. Wyrażne powiązanie twierdzeń skarżącej z wywodem Sądu Okręgowego nie jest zwłaszcza możliwe w odniesieniu do pytania o to, „czy działanie prowadzące do utraty zaufania do stabilności prawa oraz stabilności nabytych uprawnień pracowniczych jest na tyle istotną zasadą, że mieści się w otwartym katalogu zasad współżycia społecznego zawartym w art. 8 k.p. oraz art. 5 k.c.”. Jak wskazał Sąd w uzasadnieniu wyroku, w sprawie bowiem ustalono, że pracodawca nie składał powódce żadnych obietnic wypłacenia nagrody jubileuszowej, a do opóźnienia w dochodzeniu roszczenia o jej zapłatę (i w konsekwencji przedawnienia) doprowadziła wyłącznie opieszałość powódki.

Mając to na uwadze, Sąd Najwyższy uznał, że skarżąca nie wykazała potrzeby rozpoznania jej skargi kasacyjnej, wobec czego z mocy art. 398⁹ § 2 k.p.c. i art. 398²¹ w związku z art. 108 § 1 k.p.c. postanowił jak w sentencji.